

Apģērba formas veidošana uz manekena ar mulāžas metodi

Skaidrīte Romančuka, Silvija Mežinska, Kristīne Binduka

Rēzekne, 2026

"Īsts meistars negriež materiālu
pēc savas iegribas, bet tikai vada
to, uzsverot auduma dabisko
kustību." **Kristians Diors**

Mērķis

- Iepazīstināt ar mulāžas (drapēšanas) metodi, apgūt pamatprincipus darbam ar audumu uz manekena un izveidot stāva daļas bāzes drapējumu.
- Uzdevumi
 - ✓ sniegt izpratni par telpiskās formas veidošanas pamatprincipiem;
 - ✓ attīstīt praktiskās iemaņas un prasmes telpiskās formas veidošanas jomā;
 - ✓ sekmēt spējas pielietot metodi un radošu pieeju tērpa radīšanā.

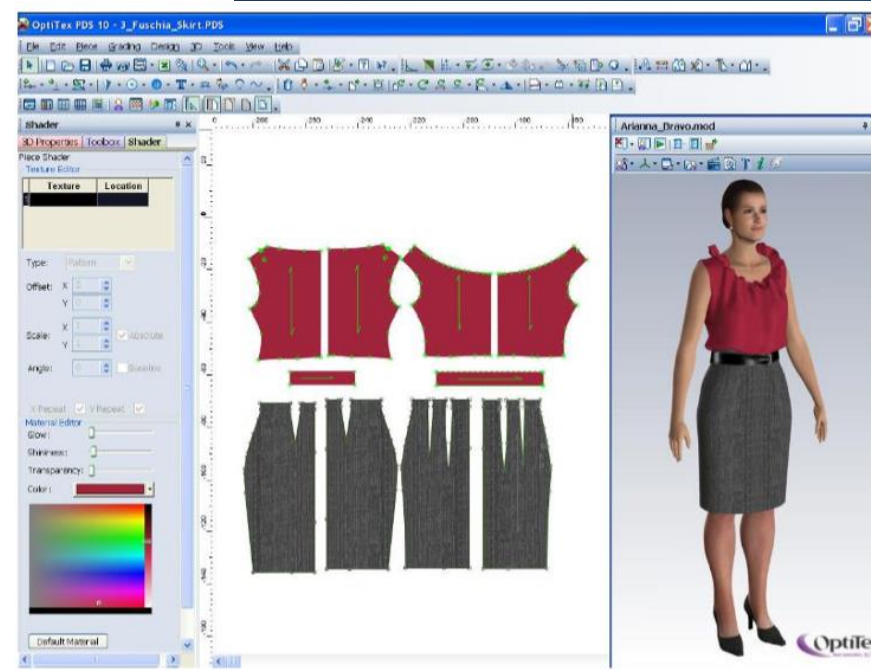
Nodarbības struktūra

- Ievads – kas ir mulāža? (15 min)
- Instrumenti un materiāli (10 min)
- Manekena sagatavošana (15 min)
- Auduma sagatavošana (10 min)
- Demonstrācija –stāva daļas bāzesmulāža (20 min)
- Praktiskais darbs (60 min)
- Fiksēšana un dokumentēšana (10 min)
- Darbu apskate un refleksija (15 min)

Ievads

Atšķirība starp:

- konstrukciju uz papīra (2D)
- drapēšanu uz manekena (3D)

Kas ir mulāžas metode?

- Mulāžas metode (drapēšana uz manekena) ir apģērbu modelēšanas metode, kuras pamatā ir radoši **trīsdimensiju formas** meklējumi uz manekena vai cilvēka figūras (ņieburs, svārki, piedurknes, apkakle un citas detaļas).
- Metode ņem vērā visas konkrētās figūras individuālās īpatnības.
- To var izmantot ne tikai vienkāršu apģērbu formu, bet arī sarežģītu vakarkleitu ar drapēriju radīšanai, kā arī jaunu avangarda formu izpētei.
- Metodi izmanto arī modelēšanai uz nestandarta figūrām.
- Mulāžas vingrinājumi pārvērš tērpu figurālā formā.

Ieskats vēsturē

- Apģērbu radīšanas metode ar manekena palīdzību ir viena no vecākajām metodēm, kad audumu piesprauž pie manekena vai klienta ķermeņa (modeļa) modelēšanas nolūkos, ko meistarīgi pielietoja drēbnieki pagājušajā gadsimtā.
- Viena no izcilākajām meistarēm joprojām ir francūziete **Madame Grès**, kuras darbi ir nepārspējami līdz pat šai dienai.

- Madame Grès, Kleita, foto Eugène Rubin, 1937.

- Madame Grès, Kleitas drapēšana, foto Boriss Lipnickis, apm. 1935.

<https://fromthebygone.wordpress.com/2014/01/23/madame-gres-1903-1993/>

Kur to izmanto modes dizainā?
(augstā mode, konceptuālie
apgērbi, vakartērpi)

- 3D modelēšanas metode uz manekena ir viens no svarīgākajiem tērpu dizaina rīkiem jaunu formu atklāšanai un attīstīšanai, sarežģītu drapējumu veidošanai un esošo dizainu pilnveidošanai. Šo pieeju izmanto slaveni modes dizaineri: **Madeleine Vionnet**, **Ungaro**, **Westwood**, **Lacroix**, **Gaultier**, **Cristóbal Balenciaga**, **Issey Miyake** un citi.

Instrumenti un materiāli

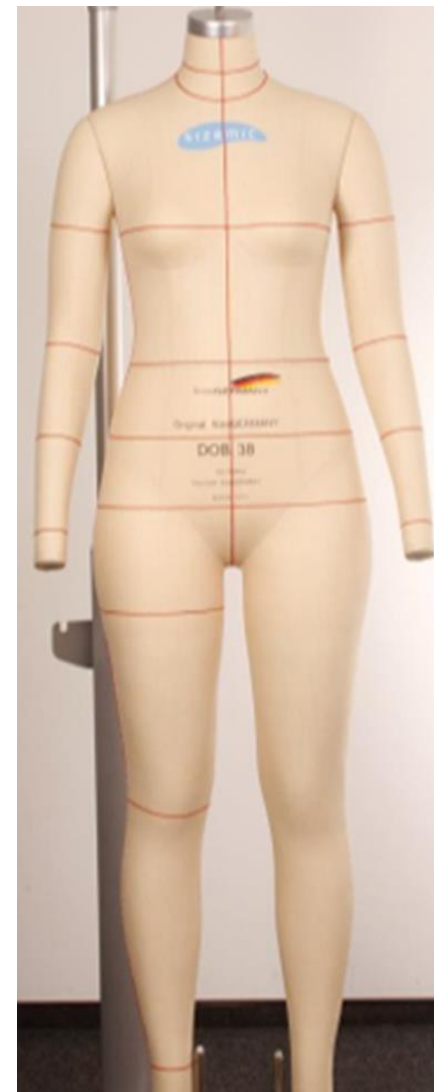
- manekens
- kokvilnas audums vai muslīns
- kniepadatas
- šķēres
- mērlente
- marķieris vai krīts
- līmlente (manekena līnijām)

Pamatprincipi, kas nodrošina precīzu piegrieztnes veidošanu un formu modelēšanu uz manekena/figūras.

MANEKENA (VAI FIGŪRAS) SAGATAVOŠANA

- Pirms darba uzsākšanas manekens tiek sagatavots, atzīmējot ar lentu **galvenās konstrukcijas līnijas**:
 - viduslīniju priekšpusē un mugurpusē
 - krūšu, vidukļa un gurnu līniju
 - sānu līniju
 - plecu līniju

Šīs līnijas palīdz orientēties un saglabāt proporcijas modelēšanas procesā.

Auduma izvēle un sagatavošana

Mulāžai parasti izmanto **neitrālu kokvilnas audumu (muslīnu)** vai citu viegli formējamu materiālu. Audumu iepriekš sagludina un piegriež ar nelielu rezervi, lai to varētu brīvi pielāgot manekenam.

Svarīgs princips ir **ievērot auduma pavedienu virzienu (garendiegs un šķērsdiegs)**. Tas nodrošina, ka izstrādājums vēlāk saglabās pareizu kritumu un formu.

- kā noteikt diega virzienu
- kā izgludināt audumu
- kā atstāt rezerves drapēšanai

<https://www.youtube.com/watch?v=pilDsyOB8xw>

<https://www.youtube.com/watch?v=alpWJ2pSZlg>

Atzīmēt uz auduma:

- vidus līniju
- krūšu līniju

Drapēšana un formas veidošana: stāva daļas (augšdaļas) mulāža

- auduma uzlikšana uz manekena
- pirmā piespraude pie kakla
- vidus līnijas nostiprināšana
- krūšu formas veidošana
- liekā auduma savākšana krokā vai ielocē

Audums tiek **piesprausts pie manekena ar adatām**, pakāpeniski veidojot nepieciešamo siluetu. Šajā procesā: veido ieloces, reljefus, krokas vai vīles, pielāgo audumu ķermeņa formai, koriģē kritumu un apjomu.

<https://www.youtube.com/watch?v=vfV6TEWTY5I>

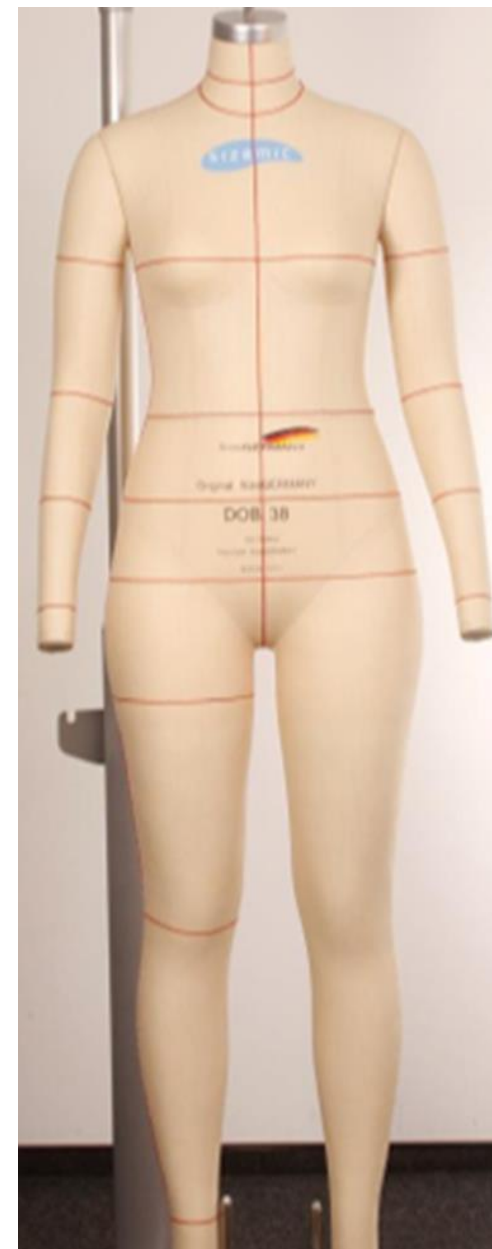
- Principi:
- no centra uz sāniem
- no augšas uz leju

Konstrukcijas līniju iezīmēšana

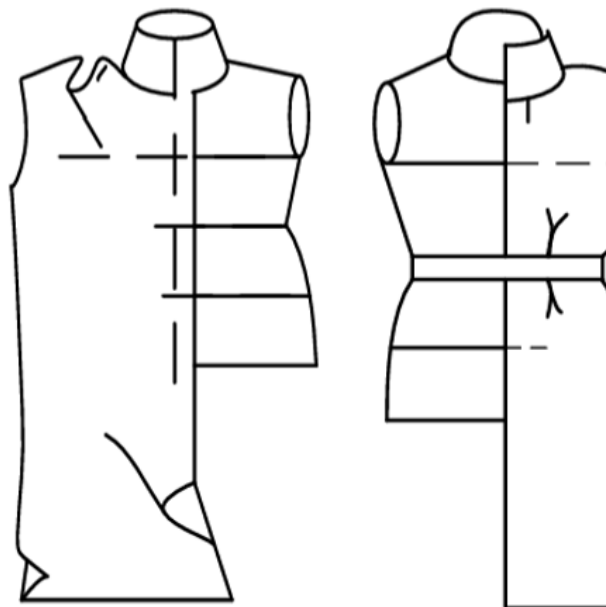
Kad forma ir izveidota, uz auduma **atzīmē galvenās piegrieztnes līnijas:**

- vīles
- ieloces
- reljefus
- viduslīnijas
- detaļu robežas

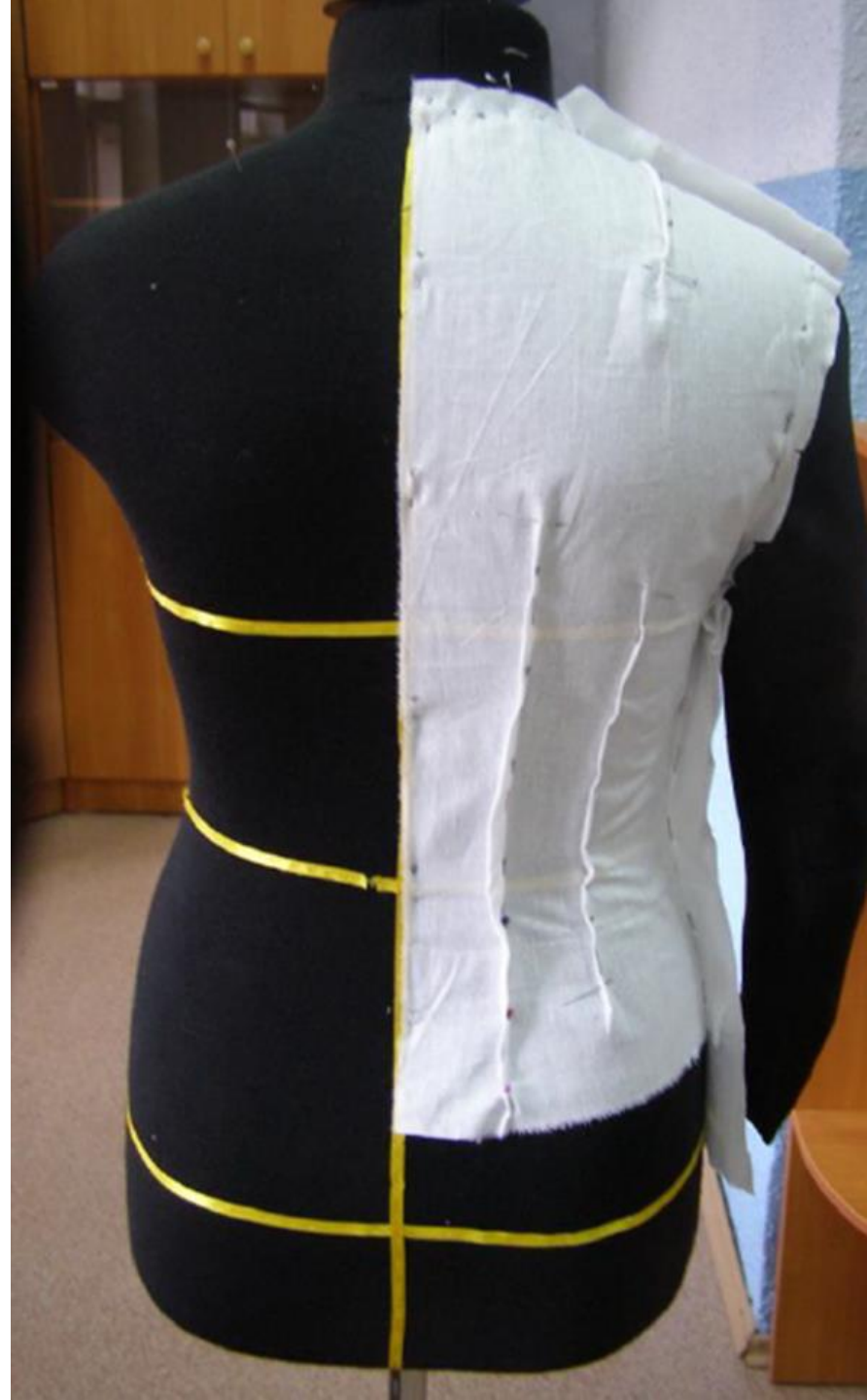
To parasti dara ar krītu vai speciālu marķieri.

Uzsprauduma (mulāžas) metode

*mulāža – (no franču val. *moulage*) veidojums, kurš precīzi atkārtot priekšmeta formu

Piegrieztnes pārvešana uz papīra

Noņemtās auduma detaļas tiek izlīdzinātas un **pārnēstas uz papīra piegrieztnes formā**, kur tiek precizētas vīļu uzlaides un konstrukcija.

Proporciju un līdzsvara pārbaude

Noslēgumā tiek pārbaudīts:

- apģērba līdzsvars uz manekena,
- silueta proporcijas,
- kustības brīvība un kritums.

Praktiskais darbs

- Uzdevums:
 - Izveidot vienu no formām:
 - drapētu topu
 - asimetrisku pleca formu
 - vienkāršu korsāžas augšdaļu
-
- Darba gaita:
 - uzspraust audumu
 - veidot krokas
 - iezīmēt līnijas ar krītu

Fiksēšana un dokumentēšana

- ar marķieri iezīmēt galvenās līnijas
- nofotografēt savu darbu
- veidot ātru skici skiču blokā

Darbu apskate un refleksija

- Īsa prezentācija:
 - kas izdevās?
 - kas bija grūtākais?
 - kā redzētu šo ideju kā gatavu apģērbu?
 - Diskusijas jautājumi:
 - Vai šī metode palīdz domāt telpiski?
 - Vai tā ir vieglāka vai sarežģītāka nekā tradicionālā 2D?
 - Papildu uzdevums (ja paliek laiks :)
- Eksperimentēt ar:
- asimetrisku drapējumu
 - kroku kompozīciju
 - viena pleca formveidošanu

Augstā mode, modeļu izstrāde, Diors mazie modeļi

- <https://www.youtube.com/watch?v=pQ3TPrh-cX8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=QpC6YQsF4So>
- [Transformational Reconstruction by Shingo Sato](#)

Izmantotā literatūra

D.Attardi (2019). Fashion Moulage Technique. A Step by Step Draping Course. Promopress.
D.Attardi (2021). Fashion Draping Techniques. A Step by Step Intermediate Course. Hoaki.